

Sygn. akt IV Kz 131/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jankowska (spr.)

Sędziowie: SO Bożena Majgier-Strączyńska

SO Michał Tomala

Protokolant: Iwona Warszawska

przy udziale Prokuratora Prok. Okręg. w Szczecinie Anny Paździórko

po rozpoznaniu w sprawie z oskarżenia subsydiarnego **H. O.**

przeciwko **L. D.**

o czyn z art. 286 § 1 kk

zażalenia wniesionego przez adw. D. S.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim

z dnia 16 stycznia 2013 r. sygn. akt II K 791/11

w przedmiocie umorzenia postępowania

na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 624 § 1 kpk, art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U. 2009.146.1188 j.t).

postanowił:

1) zmienić zaskarżone postanowienie poprzez zastąpienie powołanego w jego podstawie prawnej przepisu art. 17 § 1 pkt. 1 kpk (pkt. 1) przepisem art. 17 § 1 pkt. 9 kpk;

2) zwolnić pokrzywdzoną A. O. od wydatków związanych z postępowaniem

odwoławczym;

3) odmówić przyznania wynagrodzenia adw. D. S. za czynności

wykonane w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim umorzył postępowanie z oskarżenia subsydiarnego A. O. przeciwko L. D. o czyn z art. 286 § 1 kk, powołując się na to, że zgromadzony materiał dowodowy nie dostarcza podstaw do uznania, iż na szkodę pokrzywdzonej zostało popełnione przestępstwo, a jednocześnie nie można wskazać nowych dowodów, które pozwoliłyby usunąć istniejące w tej sprawie wątpliwości.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł adw. D. S., podnosząc zarzut obrazy prawa procesowego, tj. przepisu art. 339 § 3 pkt. 2 kpk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie zasady bezpośredniości, polegające na odstąpieniu od przeprowadzenia dowodów z zeznań świadków na rozprawie i wydaniu przez sąd orzeczenia na podstawie dowodów zebranych w postępowaniu przygotowawczym.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego za postępowanie przed Sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wniesione w tej sprawie okazało się skuteczne jedynie w takim znaczeniu, że doprowadziło do skorygowania podstawy prawnej zaskarżonego postanowienia.

Kontrola odwoławcza kwestionowanego orzeczenia ujawniła takiej miary mankamenty w zakresie procedowania Sądu I instancji, ze względu na które merytoryczna ocena stanowiska tegoż sądu – przedwczesnego, okazuje się niemożliwa, a w istocie – nieuprawniona.

Na wstępie zauważyć trzeba, iż zgodnie z przepisem art. 84 § 1 kpk, który reguluje zakres czasowy uprawnienia do działania obrońcy – ustanowionego przez stronę oraz wyznaczonego z urzędu – obrońca może podejmować czynności w toku całego postępowania, nie wyłączając czynności po uprawomocnieniu się orzeczenia – jeżeli ustanowienie go lub wyznaczenie z urzędu **nie zawiera ograniczeń**. Przepis powyższy z mocy art. 88 kpk, ma zastosowanie również do wyznaczonego z urzędu pełnomocnika strony. W niniejszej sprawie, adw. D. S. zarządzeniem Prezesa Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28.06.2010 r. wyznaczony został pełnomocnikiem z urzędu pokrzywdzonej A. O. cyt.: „**w sprawie Prokuratury Rejonowej w Stargardzie Szczecińskim, sygn. akt 1 Ds 1301/10**”. Treść wskazanego wyżej zarządzenia jednoznacznie dowodzi, że w tym przypadku, wyznaczenie pełnomocnika z urzędu ma charakter ograniczony, albowiem uprawniało ono adw. D. S. do działania **jedynie w postępowaniu przygotowawczym** prowadzonym w sprawie 1 Ds 1301/10 (późniejsza sygnatura – 1 Ds 462/11). Śledztwo w sprawie o sygn. akt 1 Ds 1301/10 (1 Ds 462/11) zakończyło się prawomocnym umorzeniem (postanowienie z dnia 31.05.2010 r.), o czym pokrzywdzona i jej pełnomocnik zostali zawiadomieni. Nie ulega wątpliwości, iż wniesienie do sądu subsydiarnego aktu oskarżenia, nie jest czynnością postępowania przygotowawczego. A. D. S. nie był zatem uprawniony do wniesienia subsydiarnego oskarżenia w imieniu A. O., skoro zarządzenie o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu zawiera wyraźne ograniczenie, w związku z którym był on uprawniony do działania jako pełnomocnik pokrzywdzonej, wyłącznie w postępowaniu przygotowawczym, a jednocześnie do podejmowania dalszych działań, nie został umocowany ani przez A. O., ani też nie został wyznaczony pełnomocnikiem z urzędu do sporządzenia subsydiarnego aktu oskarżenia lub do działania w imieniu pokrzywdzonej w toku całego postępowania sądowego zainicjowanego oskarżeniem subsydiarnym. Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż realizując wezwanie sądu odwoławczego do przedstawienia dokumentu uprawniającego do działania w tym postępowaniu, adw. D. S. przesłał faksem zarządzenie Prezesa Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28.06.2010 r., które dotyczyło wyłącznie postępowania przygotowawczego.

Przedstawione wyżej okoliczności wskazują jednoznacznie na to, że działający bez należytego umocowania adwokat, nie był uprawniony do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia w imieniu pokrzywdzonej A. O., a skoro dokonał tej czynności – to uznać należało, iż wniesiona skarga nie pochodzi od uprawnionego oskarżyciela. Wystąpiła zatem ujemna przesłanka procesowa, która spowodowała konieczność umorzenia postępowania, jednakże wobec umorzenia tego postępowania przez Sąd I instancji z innej przyczyny, konieczne stało się nie tylko przedstawienie powyższej argumentacji, ale także dokonanie zmiany w zakresie podstawy prawnej zaskarżonego postanowienia poprzez powołanie w niej w miejsce art. 17 § 1 pkt. 1 kpk przepisu art. 17 § 1 pkt. 9 kpk.

Zauważyć trzeba, iż pozycja pełnomocnika i skutki podejmowanych przez niego działań, nie są identyczne z tymi, jakie aktualizują się w przypadku obrońcy. Z mocy przepisu art. 86 § 1 kpk, obrońca może przedsięwziąć czynności procesowe jedynie na korzyść oskarżonego. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest to, że oskarżony nie ponosi

negatywnych skutków błędów, czy zaniechań jego obrońcy. Regulacja powyższa, zgodnie z treścią art. 88 kpk, nie ma jednak zastosowania w stosunku do pełnomocnika, co oznacza, że strona ponosi negatywne następstwa działań zawinionych przez pełnomocnika. Dodać nadto trzeba, iż przewidziany w art. 55 § 1 kpk miesięczny termin do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia nie jest terminem zawitym lecz prekluzyjnym, a zatem nie podlega on przywróceniu.

Ze względu na to, że czynności podejmowane w postępowaniu odwoławczym przez adw. D. S. nie tylko nie mieszczą się w granicach jego obowiązków, ale przede wszystkim wykraczają poza zakres uprawnień pełnomocnika z urzędu, które wygasły wraz z prawomocnym zakończeniem śledztwa w sprawie 1 Ds 1301/10 (1 Ds 462/11) – zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia za działania podjęte w postępowaniu odwoławczym, nie znajduje uzasadnienia w treści art. 29 ust. 1 Prawa o adwokaturze.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.

Kierując się względami słuszności, zwolniono pokrzywdzoną od wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym.